

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ РАННЬОГО ВТРУЧАННЯ»

Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Шифр та назва спеціальності	I 10 Соціальна робота та консультування
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна, заочна

Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові	Мельничук Лариса Михайлівна
Посада	завідувач кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	доктор наук з державного управління
Електронна адреса	l.melnychuk@nuozu.edu.ua
Телефон	097 997 76 71
Посилання на профіль викладача	Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=6q4DSQgAAAAJ ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7450-6173

	Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58103398200
Консультації	Вівторок 10.30-11.50
Загальна інформація про дисципліну	
Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Технологія раннього втручання» має теоретичну та практичну спрямованість щодо підвищення рівня професійної компетентності майбутніх соціальних працівників, їх готовності кваліфіковано і майстерно виконувати свої професійні обов'язки.
Мета дисципліни	формування у здобувачів вищої освіти системи знань з питань теоретичних засад, методології та практичних технологій надання послуги раннього втручання для дітей від народження до трьох років із затримкою розвитку, порушеннями або ризиком їх виникнення, а також підтримки та розширення спроможностей їхніх родин.
Завдання дисципліни	– сформулювати розуміння концептуальних засад, міжнародних стандартів, нормативно-правової бази України та міждисциплінарного характеру послуги раннього втручання; – опанувати принципи сімейноорієнтованого та міждисциплінарного підходів, методи побудови партнерських стосунків із родиною та профілактики батьківського вигорання; – оволодіти інструментами комплексного оцінювання розвитку дитини та аналізу щоденних рутин сім'ї у природному середовищі; – навчитися розробляти, реалізовувати та коригувати індивідуальну програму раннього втручання на основі запитів родини; – сформулювати навички командної роботи, кейс-менеджменту та міжвідомчої взаємодії фахівців систем охорони здоров'я, освіти й соціального захисту.
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на вивченні дисциплін «Соціальна і гуманітарна політика», «Міжнародні стандарти та національне законодавство щодо забезпечення права людей на належний рівень життя»
Постреквізити	Отримані знання можуть бути використані при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності у сфері соціального захисту

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності: ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК10. Здатність працювати в команді Спеціальні (фахові) компетентності: ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації, в тому числі на етапі раннього втручання. ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи. ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства. ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефаківців. ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). В тому числі: денна форма навчання: лекції – 16 годин, практичні заняття – 26 годин, самостійна робота – 78 годин; заочна форма навчання: лекції – 8 годин, практичні заняття – 10 годин, самостійна робота – 102 години
Форма підсумкового контролю	Диф. залік
Строки викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 3 семестрі
Програма дисципліни	
Назви тем	
1.	Концепція, нормативно-правова база та основні принципи послуги раннього втручання в Україні та світі

2.	Організація міждисциплінарної взаємодії та функціонування міждисциплінарної команди
3.	Практична реалізація сімейноцентричного підходу та партнерства з родиною в процесі надання послуги
4.	Проведення комплексної міждисциплінарної оцінки розвитку дитини за основними сферами функціонування
5.	Проектування та складання індивідуальної програми раннього втручання
6.	Моніторинг та оцінка ефективності виконання індивідуальної програми
7.	Методи психологічного супроводу батьків та профілактики батьківського вигорання
8.	Міжвідомча взаємодія та адвокація послуги раннього втручання в системах охорони здоров'я, освіти та соціального захисту

Самостійна робота здобувача освіти

№ з/п	Перелік напрямів індивідуальної роботи здобувачів
1.	Особливості реалізації сімейно центричного підходу в системі надання послуги раннього втручання
2.	Роль та функції міждисциплінарної команди у процесі супроводу родини з дитиною раннього віку
3.	Розробка та критерії ефективності SMART-цілей в індивідуальних програмах раннього втручання
4.	Специфіка психологічної підтримки батьків, які виховують дитину з особливими освітніми потребами
5.	Технології супроводу дітей із важкими порушеннями мовлення на етапі раннього дитинства
6.	Моніторинг прогресу розвитку дитини та оцінка ефективності надання послуги раннього втручання
7.	Організація самопомогі та груп взаємопідтримки для батьків дітей з особливими освітніми потребами
8.	Специфіка організації послуги раннього втручання в умовах сільської місцевості або віддалених територіальних громад
9.	Застосування цифрових технологій та онлайн-консультування в системі раннього втручання.
10.	Формування батьківської компетентності та впевненості у процесі реалізації індивідуальної програми раннього втручання
11.	Розвиток ігрової діяльності як основного засобу стимулювання пізнавальних процесів у дітей від 0 до 3 років.
12.	Роль та специфіка діяльності соціального працівника в команді раннього втручання
13.	Нормативно-правові та фінансові механізми впровадження та забезпечення сталості послуги раннього втручання на рівні територіальної громади
14.	Технології підтримки батьківської компетентності та підсилення ресурсів родини у ранньому втручанні
15.	Міжмуніципальне співробітництво та розвиток мережі послуг раннього втручання в територіальних громадах

Самостійна робота являється елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни, затверджується кафедрою, підлягає щорічному перегляду з метою дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Список завдань надається здобувачам на першому занятті з певної теми. Самостійна робота з дисципліни виконується у формі розв’язання задач. Для здобувачів заочної форми навчання перевіркою підготовки в міжсесійний період являється контрольна робота (індивідуальна залікова робота). Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві за день до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 60 балів.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв’язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії;
- навчально-наукова проектна робота у форматі індивідуальної та командної роботи.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти:

1. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. Відомості Верховної Ради України, 2019, № 16, ст. 66.
2. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю : Закон України від 02.10.2003 №1220-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
3. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю : Закон України від 02.10.2003 №1220-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
4. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 876-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>

Основна література:

5. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти за спец. 231 "Соціальна робота" / [О. М. Денисюк та ін.] ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Громад. орг. "Асоц. соц. розвитку через право". Ужгород : РІК-У, 2023. 418 с.
6. На шляху до інклюзії: соціальна робота з дітьми з інвалідністю та їхніми сім'ями [посібник] / [А. М. Гладищук та ін.]. Житомир : 505, 2024. 377 с.
7. Соціальна робота з особами з особливими потребами : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Феценко] ; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. 134 с.

Додаткова література:

8. Кравченко М.В., Штанько Н.О. Система соціального захисту дітей з інвалідністю раннього віку в умовах децентралізації України.

Економіка і держава. Серія: державне управління. 2021 .№ 1 (17) С.109-115.

9. . Кравченко М.В. Політика соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах війни. Наукові перспективи. 2024. №7 (49). С.367-380
- 10.Кравченко М.В. Надання послуги раннього втручання для сімей з дітьми, які мають порушення розвитку, в умовах війни. *Публічно-управлінські та цифрові практики. 2024. Вип. 1. С.72-83.*
- 11.Кравченко М.В. Політика соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах війни. *Наукові перспективи. 2024. №7 (49). С.367-380.*
12. Янкович О. І. Гладюк Т. В., Постолук М. І.. Раннє втручання як система підтримки дітей із порушеннями розвитку та їхніх батьків у Польщі. *Педагогічний альманах. 2024. Вип. 55. С. 227-235.*

Інформаційні ресурси:

18. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

23. Глобальні цілі сталого розвитку 2030. URL: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web(2).pdf)

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України URL: [http:// www.msp.gov.ua](http://www.msp.gov.ua)

Загальна схема оцінювання

На останньому практичному занятті визначається накопичувальний бал поточної успішності за формулою: сума усіх оцінок за поточну діяльність поділена на кількість завдань (тем) та помножена на 12. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення дисципліни: за поточну навчальну діяльність 60 балів, за результатами підсумкового контролю 40 балів. Підсумкова оцінка успішності з освітнього компонента для здобувачів, які успішно виконали програму освітнього компонента, є простою сумою оцінки за поточну та підсумкову успішність.

Національна оцінка	Бали за поточне оцінювання	Бали за підсумкове оцінювання	Загальна оцінка з дисципліни
«5» (відмінно)	54-60	36-40	90-100
«4» (добре)	42-53	28-35	70-89
«3» (задовільно)	36-41	24-27	60-69
«2» (незадовільно)	0-35	0-23	59 та нижче

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення студентів з освітнього компонента, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка ЄКТС	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10% студентів
«В»	Наступні 25% студентів

«С»	Наступні 30% студентів
«D»	Наступні 25% студентів
«E»	Останні 10% студентів

Шкала ЄКТС є відносною та встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників.

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно з затвердженим планом;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

 - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
 - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
 - відрахування з Університету.